

ОЦІНКА ПРИВАБЛИВОСТІ ПОТЕНЦІЙНИХ ОБ'ЄКТІВ ІНВЕСТУВАННЯ

Харченко А. О.,

к.е.н., доцент,

alex2995@ukr.net,

Шпитальний В.В.

магістр економіки,

shpitalniyvlad@gmail.com

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,

Інвестиції є рушійною силою позитивного розвитку країни та відіграють значну роль в її функціонуванні. Вони забезпечують підвищення не лише виробничого потенціалу країни, а й культурного та освітнього рівня, стають підґрунтям для посилення сфер науки та технологічного розвитку, забезпечують обмін дослідницькою інформацією. В умовах сучасної тенденції до глобалізації роль інвестування невпинно зростає, оскільки саме інвестиції виступають ланкою, яка поєднує світові господарства. Для країн, що стоять на шляху зростання, цей процес є найбільш актуальним, тому наявність іноземних інвестицій має безліч позитивних аспектів. Головними з них є збільшення об'єму реальних капіталовкладень, прискорення темпів економічного зростання, покращення стану платіжного балансу країни, залучення локальних капіталів, зміцнення ринку фінансів, підвищення рівня зайнятості та кваліфікації кадрів, впровадження новітніх технологій, розвиток інфраструктури, покращення засобів комунікацій тощо. Звичайно існує багато аспектів, від яких залежить рівень притоку інвестицій в державу, але ключовим з них є інвестиційна привабливість.

У вітчизняній і закордонній практиці відомий цілий ряд формалізованих методів, розрахунків, які можуть бути основою для прийняття рішень в області інвестиційної політики. Критичний аналіз цих підходів до оцінки

інвестиційної привабливості підприємств свідчить про наступне: 1) їх практична реалізація є ускладненою через високі вимоги щодо обсягів первинної інформаційної бази, на підготовку та обробку даних якої необхідні спеціальні додаткові дослідження, значні витрати часу та фінансів; 2) сучасна методологія оцінки інвестиційної привабливості не орієнтована на управління, а є лише інструментом фрагментарної статичної фіксації розміру та рівня використання фінансових ресурсів підприємства; 3) методи оцінки інвестиційної привабливості, як правило, не враховують специфіку його діяльності (масштаб, територіальну і галузеву належність). Отже не існує якогось універсального методу. Проте, маючи деякі оцінки, отримані формалізованими методами, нехай навіть певною мірою умовні, легше приймати остаточні рішення.

Обираючи систему показників для здійснення оцінки інвестиційної привабливості підприємства, слід враховувати різне змістовне наповнення цього поняття для різних інвесторів. Для банку в процесі розгляду питання про можливість довгострокового кредитування потенційного позичальника основним пріоритетом у розгляді його інвестиційної привабливості є перспективна та поточна платоспроможність. Для інституційного інвестора головним є ведення ефективної господарської діяльності підприємства, а, отже, перевага в формуванні інформаційної бази оцінки інвестиційної привабливості належить показникам рентабельності та оборотності.

В процесі дослідження було зібрано статистику по 51 підприємству державної власності. На її основі було розраховано основні показники фінансової стійкості підприємств.

Для знаходження інвестиційно-привабливих підприємств в роботі було реалізовано процедуру кластеризації для декількох варіантів кількості кластерів, що дало змогу визначити найбільш якісну структуру групування та обрати групу підприємств, що потенційно можуть стати об'єктами інвестування. Саме ця група являє собою кластер найбільш фінансово стійких об'єктів для інвестування.

Таблиця: Результати оцінки якості кластеризації

Кількість кластерів	Максимальна середня відстань від центру тяжіння кластеру	Мінімальна відстань між центрами тяжіння кластерів	Показник якості кластеризації
2	0,70	1,24	0,56
3	0,51	0,86	0,59
4	0,49	0,53	0,92
5	0,34	0,59	0,59
6	0,34	0,59	0,72

Джерело: побудовано авторами

Очевидно, що найкращими варіантами кластеризації є варіанти 3 та 5, оскільки саме вони мають найбільш високі показники якості. Виходячи з того, що під час кластеризації важливо, щоб екземпляри кластеру були найбільш схожими один на одного, то було обрано варіант з кількістю кластерів, що дорівнює 5.

Наступним кроком дослідження необхідно було визначити найбільш привабливу для інвестування групу підприємств. Для цього в роботі пропонується розрахувати значення об'єкту - ідеалу шляхом визначення найбільш привабливих значень по кожному фактору окремо, а потім знайти кластер, центр тяжіння якого, знаходиться найближче до значень об'єкту - ідеалу. В результаті розрахунків було отримано кластер, центр тяжіння якого, знаходиться ближче за все до об'єкту - ідеалу.

При необхідності наступним кроком можна ранжувати усі об'єкти обраного кластеру та обрати найбільш привабливий об'єкт інвестування. Ним виявилось державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго», яке постійно реалізує проекти з великими фінансовими показниками та потребує фінансових інвестицій. Більше того, огляд галузі електроенергетики показав, що інвестування в дану галузь є доцільним та перспективним.